

Apollo 7 ferðin hefur gjört rúmdarkappingina spennandi

**Óvist, hvør man fara at koma fyrst á mánan
USA sendir mannað rúmdarfar um mánan til jóla**

Amerikanarar gjördu eitt stórt stig á leið móti mánuinum seinasta týsdag, tá APOLLO 7 rúmdarfarið lendi í öllum göðum í Atlantshavinum. Henda ferðin, sum eydnaðist ovurhonds væl, hefur helst sett teir á javnt við russar í hesi kapping. Sum tekur seg fram um, hvør kemur fyrst á mánan. Tá liðir amerikanarum heilt væl í lotuni, tí so at siga alt av týðningi fyri eina mánaferð, sum varð roynt á APOLLO 7, eydnaðist so sera væl. Sjálvsagt fer ein nakad av tíð at ganga, áðrenn øll ferðin og allar royndirnar eru eftirkannaðar út í æsir, men fyribils halda vitskapsmennirnir seg at kunna geva grønt ljós fyri ta spennandi ferðina, sum farið APOLLO 8 skal útinn á jolum.

Ætlanin er at senda APOLLO 8 í ringrás kring mánan og síðani fáa tað niður aftur á jörðina í heilum líki. Táð skuldi ikki verið so ringt, si russar gjördu tað ju fyri kortum við rúmdarfarinum ZOND 5, men tað er to ein altaserandi munur millum APOLLO 8 og ZOND 5: Táð amerikanska rúmdarfarið verður mannað, meðan ZOND 5 sum kunnugt beti fírdi teknisk tól við sær.

Henda spennandi ferðin verður tað seinasta stigið í royndunum, áðrenn amerikanarar so endaliga gera av at lenda á mánanum. Táð verður eftir, hvat teir sum skil hava á slíkum spursingum, siga. Áðrenn árið 1969 er liðugt, um so er at alt gongur sum ætlað.

Russar hava sum vant ikki avdúkað ætlanir teirra í hesum málunum, men aftaná ta væleydnaða ZOND 5 ferðina hava teir fingið mogleikarnar fyri at kunna seta fólk á mánan hvørja lotu tað skal vera. Ja, fyri tann skyld kundi tað als ikki verið óhugsandi, at teir longu eru á leið, nú just sum tit lesa hesar reglur. Bládmenn um allan heimin hava í seinastuni eisini skrivað dúgliga um ætlanina

hjá rusum, men sjálvsagt verður alt bert gitingar. Eingin veitir nakad við vísu, tí russar eru ikki vanir at siga frá rúmdarferðum teirra áðrenn tað eru byrjaðar.

Hýrum hjá amerikansku rúmdarfarararnum sum er blivin málakad væl betri æftir at Schirra,

Cunningham og Eisele eru niður afturkominir í øllum göðum. Standurin var óføra ringur beint aftaná at russar gjördu ZOND 5-bragðið, og tað mest svartskygdu, harimillum áðir triggjar rúmdarmennirnir, hildu, at USA ongantíð fór at vinna rúmdarkappingina, men nú tykist barometrið at vera farið væl upp, hóast teir onki vita fyri vist, hvat russar kunnu finna uppá í næstum. Sama ger eisini. Teir hava útint eitt bragd — eina sera væleydnaða ferð, og sjálvsagt skulu teir hava luv at gleða seg yvir tað aftaná.

Eitt tað mest forvitnisliga við APOLLO 7-ferðina var óivað tað,

at beinleiðis sjónvarpssamband var við farinum, so at mestum allur heimurin kundi fylgja við í ferðini. Siggja hvussu rúmdarmenn liva og hoyra teir greiða frá royndum teirra. Ein kundi eisini fylgja við, tá teir fingur krim, og má tað hava verið sera áhugavert at sæð livið hjá teimum. Visindarlígan tyding hefur tað sjálvsagt eisini havt, tí læknar hava kunnað fylgt við teimum alla tíðina og sæð, hvørja ávirkan tað ymisku royndirnar hava havt á teir, just meðan tað fara fram, og ikki bert, sum frammanundan, kunna teir aftaná.

Hvussu tað so enn víkir ella vendir — antin russar ella amerikanarar verða fyrstir á mánan — so fara tey flestu ivaleyst at sita alspant á jolum og biða eftir tíðindum frá APOLLO 8 ferðini, tí tað verður ógvuliga spennandi og áhugavert at siggja, hvussu hon fer at taka seg upp. Tað er eitt ókent oki í søgu mannaætlanirnar, sum vit lotuni standa á gáttini til.

micky.

KUNNGERÐ

Eygnalækni Bertel Backhaus hefur viðtalur á teimum føroysku sjúkrahúsum soleiðis:

Á Landssjúkrahúsinum (Tórshavn tlf. 3540 lok. 106) frá 5.11. til 8.11. og frá 18.11. til 23.11. 1968.

Á Suðuroyar Sjúkrahúsi (Tvoroyri tlf. 134) frá 11.11. til 12.11. 1968.

Á Klaksvíkar Sjúkrahúsi (Klaksvík tlf. 5463) frá 14.11. til 16.11. 1968.

Sjúklingar mugu sjálvir ringja frammanundan til sjúkrahúsin og biðja um tíð.

Av tí, at tíðin verður so knapp, ber bara til at taka fólk, sum hava fingið *divising frá lækna sinum* (børn frá skulalækna).

Viðtaludagin er fyrst at venda sær til skrivstovuna á sjúkrahúsinum, har kr. 24,00 skulu verða goldnar fyri 1. viðtalu, og 12,00 kr. fyri tær, sum kanska verða seinri. Ein partur av hesum útreiðslum verður afturgoldin av sjúkrakassanum.

skulan og lærarastættin. Tað er m. a. honum at takka, at føroyskir lærarar hava so góð kor í dag, sum teir hava; á tingi og í blóðum hefur Dam altið tósað skulanum og tenarum hansara til frama.

Hetta er tann søguligi sannleikin, sum vit mugu ásanna, hvørja politiska áskoðan, vit annars hava.

Óg hetta arbeiði hansara vilja vit nú hann er farin um tey sjeiti, nýta høvi at takka fyri, samstundis sum vit vóna, at teir skúlauppgávur, sum liggja óloystar, verða loystar við fram tíðini í huga.

Persónliga vil eg — hóast vit í ymsum øðrum málum ikki altíð kvóðu somu visu — serliga nýta høvi til at takka fyri mangt forvitnisligt prátið um føroyskt bókastarv sum heild tikið.

Jóhannes Enni.

Úr Skúlablaðnum

JÓHANNES ENNI, LÆRARI, TVOROYRI, SKRIVAR UM P. M. DAM Á HANSARA 70 ÁRA FØÐINGARDEGI Í SKULABLAÐNUM FYR OKTOBER

Hóast navnið P. M. Dam fyri flestøll er mest ella einans knýtt at politikkinum, so var tað av fyrstan tíð knýtt at føroyska skúlanum, so mikið sterkt, at maðurin gjordist formaður Føroya Lærarafelags frá 1927-30.

Læraradata P. M. Dams eru hesir: Prøgv frá Føroya Lærarskúla 1920, lærari í Sumba 1921—22, lærari í Trongisvági 1922—25 og síðan í 1.4. 1925 lærari á Tvoroyri. Heiðurslimur Føroya Lærarafelags gjordist Dam í 1958. Dam segði lærarastarvið frá sær 31.1. í 1967, og yrkti tá ein starvsfelagi til hansara.

lutin. M. a. á Tvoroyri legði hann rættiliga hart til brots, men móttøðan bæði innan og uttan skúlagátt var eisini hørð.

Ein, sum havt hefur P. M. Dam sum lærara, minnist m. a. tann stóra dent, hann — og samtíðarmenn hansara — legdu í bendingina, men tá hetta er frá, legði Dam ikki so nógvan dent á ta formellu venjingina, skapti sjálvur og let eisini næmingar sínar skapa okkurt í skrift. Eitt annað, ein kann draga fram her, var hansara áhugi fyri kvæðunum, og mangar hugnaliga lotuna høvdu vit, tí P. M. Dam hevði nakad

av tí rétta gamla kvæðalagnum, eitt lag, sum tverri er hørvið nú og skift um við meira songkenda kvøðing. Eisini kann ein nevna hansara áminningar um fráhold við brennivini.

Hóast tann beinleiðis kontakktin við skulan minkaði, sum árinu gingi, og tey almennu stovrini gjordust fleiri og meira tildarkrevjandi, so var áhugin fyri skúlskapinum framvegis livandi, og var tað serliga tann uppalingarlígi heldur enn tann kunneikagevandi parturin av skúlans arbeiði, sum fremstur lá í huganum, ein almenn hugan, sum just í hesi tíð tykist seta góðan dám á skúlskapin, eisini her á landi.

Sum politikkari hefur P. M. Dam gjørt nógv gott fyri bæði

Ósemjan um Norðsjógvin

Síðan teir rættiliga fóru undir at bora eftir olju og gass á botninum í Norðsjónum, er tvidráttur komin í millum Norðsjóarlandini.

Tá ið farið varð undir at leita eftir olju og gass í Norðsjónum, samstundis partarnir um eitt nærri ásett býti av Norðsjóarokinum, soleiðis at hvørt av londunum, ið liggja fram móti hesum hava, singu sín part toluliga samsvarandi tí strandarløng, londini fevna yvir.

Vesturtýskarar hava ikki verið nøgdri við býtið og hava heldur ikki undirritað Genevekonventionina um hetta.

Teir hava vent sær til altjóðadómstólin í Haag, sum hevur tikið sær av málinum, tá ákærararnir, vesturtýskarar, og teir, ið ákæran

vendir sær imóti, danir og hollendingar, hava sagt seg til reiðar at akta ein mógulan Haagdóm.

Nú er komið so langt, at dómstólin er farin undir munnligu

proseduruna, og dómurin ventast at falla til jóla.

Av eystara parti av Norðsjónum hava danir fingið 2½ og hollendingar 2¼ ferðir so nógv sum Vesturtýskland til olju- og gass-leiting.

Størri marknaðarsamgongur

Hóast menn gera almikið í marknaðarmálinum, spyrst ikki so nógv hurtur út — í fyrsta lagi tí de Gaulle einki vil hava við bretar at gera

Baðir teir stóru marknaðarbólkarnir — EEC og EFTA — viðgera í lotuni málið um nýggjar limir og viðkan av handilsokjunum.

Turkið og Argentina hava bæði søkt um associering — leysari limaskap — í Felagsmarknaðinum, meðan Írland, Spania, Jugoslavia og Ísland verða nevnd sum móguligir limir í frihandilssamgonguni.

Írland sokir eisini um limaskap í

Felagsmarknaðinum, har Spania nýliga fekk nei um limaskap.

Leyligheit ella stórt verils

helst nærhendis Landssjúkrahúsinum, ynskist til leigu skjótast gjørligt.

Tlf. 3009.

Lýsing

Tað verður her gjørt kunnigt, at val fyri 4 ár av

- 11 limum til Tórshavnar býráð
- 7 limum til Tórshavnar líkningsnevnd
- 2 grannskoðarum
- 5 limum til Tórshavnar skúlaráð

verður týsdagin 10. desember 1968.

Tíð og stað verður kunnigjort seinri.

Valevnislistar skulu verða formanninum fyri valstýrinum í hendi á býráðsskrivstovuni áðrenn kl. 12 á middegi týsdagin 19. november.

Valstýrið fyri Tórshavnar kommunuval, 24. okt. 1968.